

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 193/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Šulvom, Advokátska kancelária AS Legal s. r. o., Hlučínska 1/11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv sťažovateľa podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 40/2014 a jeho uznesením z 10. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných

práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv sťažovateľa podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 40/2014 a jeho uznesením z 10. decembra 2014 (ďalej len „namietané uznesenie“).

V odôvodnení svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 bol na základe sťažnosti podanej prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. Tp 27/2013 zo 17. apríla 2013 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ opakovane žiadal o prepustenie z väzby na slobodu, pričom ostatnú žiadosť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podal sťažovateľ 30. septembra 2014. O tejto žiadosti sťažovateľa rozhodol špecializovaný súd „uznesením sp. zn. PK-2T 46/2013, zo dňa 11. novembra 2014 tak, že podľa § 79 ods. 1, ods. 3 Tr. por. žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vyhovuje a prepúšťa ho z väzby na slobodu, pretože dôvody väzby pominuli. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť. O tejto sťažnosti prokurátora rozhodol dňa 10.12.2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6 Tost 40/2014 tak, že zamietol žiadosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a obž. [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu s tým, že obaja obžalovaní sa ponechávajú vo väzbe a to z dôvodu uvedeného v ust. § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.. NS SR tiež týmto uznesením rozhodol, že väzba probačného a mediačného úradníka sa nenahrádza.“.

Sťažovateľ ďalej k postupu najvyššieho súdu uviedol:

«Vzhľadom na to, že Najvyšší súd SR v danom prípade rozhodol o novom dôvode väzby, pričom (v rozpore s výrokom rozhodnutia) v skutočnosti fakticky nevyhovel sťažnosti

prokurátora, keď uznal, že doterajší dôvod väzby neexistuje, sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu ako rozhodnutiu prvostupňovému vo vzťahu k novému dôvodu väzby riadne a včas sťažnosť podľa § 185 ods. 4 Tr. por.. O predmetnej sťažnosti Najvyšší súd SR nerozhodol, ale dňa 04.02.2015 doručil list označený ako „odpoveď na list zo dňa 08.01.2015 označený ako sťažnosti obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 08.01.2015 proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014.“ Do dnešného dňa o tejto sťažnosti nebolo rozhodnuté.»

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv a práv označených v sťažnosti doručenej ústavnému súdu „došlo v súvislosti s postupom, rozhodnutím a iným zásahom Najvyššieho súdu SR, ktorý arbitrárne rozhodol o útekovvej väzbe (teda o rozdielnom dôvode väzby, ktorý bol predmetom posudzovania prvostupňového súdu - kolúzna väzba) a zároveň odňal sťažovateľovi reálnu a efektívnu možnosť obrany, spočívajúcu v jeho oprávnení skutkovo aj právne argumentovať vo vzťahu k dôvodom označeným súdom v jeho rozhodnutí.

Sťažovateľ nemal akúkoľvek možnosť predpokladať, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní označí za existujúci úplne nový dôvod väzby. Na dôvody takto deklarovanými súdom však sťažovateľ nemal možnosť nijako reagovať. Bol tak zbavený možnosti aspoň sa vyjadriť ku všetkým dôkazom a skutočnostiam označenými odvolacím súdom, prípadne vykonané dôkazy vyvrátiť, či navrhnúť iné.“

Sťažovateľ proti namietanému uzneseniu „v zmysle § 185 ods. 4 Tr. por. sťažnosť v zákonnej lehote, a to aj napriek skutočnosti, že v poučení o opravnom prostriedku proti uzneseniu súdu NS SR uviedol nesprávne poučenie o nemožnosti podať opravný prostriedok“.

Poukazujúc na skutočnosť, že bol „druhostupňovým súdom v enunciiate tohto uznesenia deklarovaný nový dôvod väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a), ktorý nebol predmetom rozhodovania prvostupňového súdu, t. j. Špecializovaného trestného súdu v Pezinku a ani takýto dôvod väzby prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej vo svojej sťažnosti neuviedol“, namietané uznesenie podľa názoru sťažovateľa „nenadobudlo právoplatnosť v čase, keď sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu NS SR včas sťažnosť zo dňa 08.01.2015, keďže poučenie o neprípustnosti

opravného prostriedku v tomto uznesení nie je možné považovať za správne. Opravný prostriedok proti predmetnému uzneseniu tak bol podaný včas a riadne a to v lehote troch dní odo dňa doručenia predmetného uznesenia sťažovateľovi. V zmysle § 185 ods. 4 Tr. por. mal NS SR rozhodnúť iným senátom tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu.“.

Najvyšší súd mal podľa názoru sťažovateľa o jeho sťažnosti rozhodnúť „iným senátom tohto súdu, ktorý pri tomto rozhodovaní má postavenie nadriadeného orgánu“, preto najvyšší súd podľa jeho názoru pochybil, keď zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa «list označený ako “odpoveď na list zo dňa 8.01.2015 označený ako sťažnosti obžalovaných [redacted] a [redacted] zo dňa 8.1.2015 proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR. sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014” (ďalej len „Odpoveď NS SR súdu“). Takáto Odpoveď NS SR nie je zákonnou reakciou a zákonným postupom súdu na riadne podaný opravný prostriedok. V Odpovedi NS SR, súd len konštatuje, že názor sťažovateľa o prípustnosti opravného prostriedku proti Uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014 nie je správny a že v tomto uznesení nešlo o rozhodnutie o vzatí do väzby, ale je len zmenou základného rozhodnutia v konaní o sťažnosti, a preto proti nemu nie je možné podať opravný prostriedok. Takéto „riešenie“ v rozpore s vyššie citovanou judikatúrou Najvyššieho súdu spôsobuje zásah do základných práv sťažovateľa.».

Týmto postupom najvyššieho súdu malo dôjsť „k neprípustnému odňatiu práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces“.

Sťažovateľ tiež tvrdí, že „takýmto nezákonným postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo k neprípustnému zásahu do základných práv sťažovateľa, ktorý doposiaľ trvá, lebo do dnešného dňa nedošlo k vydaniu rozhodnutia o sťažnosti proti Uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014 zákonným spôsobom, čím permanentne dochádza k porušovaniu okrem vyššie uvedených základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces a práva sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi, tiež k porušovaniu s tým súvisiaceho základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu... Vzhľadom na skutočnosť, že do dnešného dňa Najvyšší súd Slovenskej republiky nevydal zákonným spôsobom rozhodnutie o sťažnosti proti Uzneseniu Najvyššieho

súdu SR sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014, dochádza tak k neprípustnému zásahu do práva sťažovateľa na bezpríťahové konanie, a to najmä v tak zásadných otázkach, akou je pozbavenie osobnej slobody na účely zaistenia osoby na účely trestného konania.“

Sťažovateľ tiež namieta nedostatočnosť odôvodnenia namietaného uznesenia, pričom v tejto súvislosti uviedol: *„V odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014 je poukázané na existenciu iných trestných konaní - vznesených obvinení na [REDAKOVANÉ]. Je zarážajúce, že NS SR absolútne vynechal akékoľvek odôvodnenie opodstatnenosti/dôvodnosti takejto obavy, resp. sa vôbec nevysporiadal s otázkou, do akej miery sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] aj naozaj hrozí, za v uznesení NS SR príkladmo uvedených trestných konaniach uloženie vysokého trestu. Samotné vedenie trestného stíhania v inej veci nemôže založiť dôvod útekovvej väzby v tejto veci. Tento dôvod sa musí bezprostredne vzťahovať na príslušné konanie a nie na rôzne iné konania, v ktorých navyš platí zásada prezumpcie neviny.“*

Namietané uznesenie podľa jeho názoru obsahuje *„ničím nepodložené, svojvoľné konštatovania súdu vychádzajúce z absurdných záverov o povahových vlastnostiach obžalovaných“, ktoré „nemôžu v žiadnom prípade ani len dokresľovať a nie to ešte ospravedlňovať dôvodnú obavu, že obžalovaní ujdú, alebo sa budú skrývať“*.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie sťažovateľom označených základných práv a práv postupom a namietaným uznesením najvyššieho súdu, namietané uznesenie zrušiť a prikázať *„sťažovateľa neodkladne prepustiť z väzby na slobodu“*. Sťažovateľ tiež žiadal priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napádal postup najvyššieho súdu, ako aj jeho uznesenie z 10. decembra 2014, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 40/2014 a jeho uznesením z 10. decembra 2014

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, resp. ak ústavný súd v tej istej veci koná.

Sťažovateľ 16. marca 2015 ústavnému súdu doručil sťažnosť vedenú pod sp. zn. Rvp 3485/2015, v ktorej spolu s ďalším sťažovateľom [REDAKOVANÉ] namietal

porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru totožným namietaným uznesením. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 rozhodol o spojení uvedenej sťažnosti sťažovateľa so sťažnosťou [REDAKOVANÉ] vedenou pod sp. zn. Rvp 3470/2015 na spoločné konanie a v časti namietaného porušenia základných práv oboch sťažovateľov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sťažnosti prijal na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 sťažnosť sťažovateľa odmietol.

Nálezom č. k. I. ÚS 237/2015-52 z 3. februára 2016 ústavný súd vyslovil porušenie základných práv oboch sťažovateľov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, zrušil namietané uznesenie najvyššieho súdu a sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznal primerané finančné zadost'učinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

Z uvedeného je zrejmé, že o námietke porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru a práv bolo už ústavným súdom rozhodnuté, a to uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015, ako aj nálezom č. k. I. ÚS 237/2015-52 z 3. februára 2016.

Z tohto dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 40/2014 a jeho uznesením z 10. decembra 2014

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

V súvislosti s touto časťou sťažnosti sťažovateľa ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej už vyslovil, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj z čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby (napr. I. ÚS 125/2015, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 600/2014, III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 135/04). Rovnaký záver opakovane prijal ústavný súd aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny (m. m. pozri napr. I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010, II. ÚS 10/2016).

Vo vzťahu k sťažovateľom formulovanej námietke porušenia čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru ústavný súd v kontexte argumentácie obsiahnutej v sťažnosti upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je ustanovenie čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru aplikovateľné na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby), teda nie na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku dôvodnosti ďalšieho trvania väzby (analogicky napr. III. ÚS 594/2014, III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). Túto skutočnosť vo vzťahu k sťažnosťou namietanému uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd konštatoval už vo svojom uznesení č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 v bode 14 odôvodnenia rozhodnutia.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatujúc, že na vec sťažovateľa sú ratione materiae neaplikovateľné ustanovenia čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 5 ods. 1 a 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru, túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2016